

10 VEULEN IN DE MAAK

tekst & foto: **GEMMA JANSEN**

IN DEZE AFLEVERING GAAN WE VERDER IN OP DE CYCLUS BIJ HET PAARD.

De cyclus bij een merrie kan variëren van achttien tot vierentwintig dagen. In een normale cyclus is de merrie vijftien dagen niet hengstig (dioestrus) en zes dagen wel (oestrus). De eisprong vindt gemiddeld een dag voor het einde van de hengstigheid plaats.

OPTIMAAL INSEMINATIETIJDSTIP

De eerste stap is uiteraard een goed hengstige merrie. Bij een hengstige merrie probeert de dierenarts door middel van opvoelen en echografie een inschatting te geven, wanneer de eisprong zal plaatsvinden. Het doel hiervan is om de merrie slechts éénmalig te insemineren en in te kunnen spelen op eventuele afwijkingen (zoals aanwezigheid van vocht in de baarmoeder). Dit is helaas niet altijd even eenvoudig, soms moeten merries toch nog twee of zelfs drie keer geïnsemineerd worden.

DE CYCLUS (2)

Dit kan meerdere oorzaken hebben:

1. foute inschatting door de dierenarts;
2. een eiblaas die blijft doorgroeien tot 6 à 7 cm (normaal 3 à 4 cm);
3. langdurig hengstig blijven, omdat de eisprong het laat afweten;
4. er groeit nog een tweede (of zelfs derde) eiblaas, waardoor de eerste eiblaas geremd kan worden in de groei. Dit zien we vaak wanneer er een dubbele eisprong (met kans op een tweeling) plaatsvindt.

Door middel van een speciale injectie kan worden geprobeerd de eisprong op te wekken. Na deze injectie vindt de eisprong gemiddeld tussen de 24 en 36 uur plaats. Helaas is injecteren geen wondermiddel, want er blijven merries die hierop slecht of niet reageren.

ALTIJD HENGSTIG ZIJN

Sommige merries zijn erg gevoelig voor het 'hengstigheidshormoon' oestrogenen en kunnen hierdoor 'altijd hengstig' lijken, zeker wanneer zich in hun buurt ruinen of hengsten bevinden. Het altijd hengstig lijken hoeft

Of je er als fokker nu van droomt om een topsportpaard of gewoon een fijn gebruikspaar te fokken, iedereen verheugt zich op een gezond veulen in de wei. Gelukkig komt deze verwachting meestal uit: een geslaagde inseminatie, een probleemloze dracht en vervolgens een vlotte bevalling.

Statistisch ontstaan slechts problemen bij één op de twintig drachtigheden. In deze serie wordt een aantal aspecten van de dracht behandeld.

geen belemmering te vormen om drachtig te worden, gezien de cyclus meestal normaal is. Ook één op de twintig dragende merries vertoont tekenen van hengstigheid. Uiteraard dient bij twijfel de merrie nogmaals gecontroleerd te worden door de dierenarts om er zeker van te zijn dat de merrie nog drachtig is.

NIET HENGSTIG WORDEN

Soms is een merrie zeker niet drachtig, maar wordt ze ook niet meer hengstig, terwijl ze voorheen wel cyclisch was. De merrie kan dan worden ingespoten met het hormoon prostaglandine. Na dit zogenaamde hengstig spuiten, worden de meeste merries binnen de twee tot vier dagen goed hengstig. Sommige merries reageren hierop echter niet. Om gevoelig te zijn voor het hormoon prostaglandine, dient er een geel lichaam te zijn. Geel lichaam is de plek, die achterblijft op de eierstok waar eerst een eiblaas gezeten heeft. Het geel lichaam is tevens verantwoordelijk voor afgifte van het 'drachtigheidshormoon' progesteron.

Dit geel lichaam moet minimaal vijf dagen oud zijn. Hetgeen betekent dat voor succesvol hengstig spuiten de merrie minimaal vijf dagen eerder een eisprong moet hebben gehad. Onwetendheid over het tijdstip van een eerdere eisprong en het vervolgens lukraak hengstig spuiten van de merrie, levert zeer regelmatig teleurstellende resultaten op!

Het succes van inseminatie is sterk afhankelijk van het moment in de cyclus waarop dit plaatsvindt.

Met medewerking van Erik Bergman, dierenarts en Europees Specialist Reproductie Paard, Dierenkliniek De Lingehoeve te Lienden.

